

Datum van inontvangstneming : 14/01/2019

Zaak C-719/18

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

15 november 2018

Verwijzende rechter:

Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Italië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

26 september 2018

Verzoekende partij:

Vivendi SA

Verwerende partij:

Autorità per le garanzie nelle comunicazioni

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Beroep tot nietigverklaring van een besluit van de Italiaanse Autorità per le garanzie nelle comunicazioni (toezichthouder voor de communicatiesector; hierna: „AGCom”) waarbij is vastgesteld dat een vennootschap die actief is in de sector elektronische communicatie als gevolg van een aantal transacties een positie heeft verkregen die inbreuk maakt op artikel 43, lid 11, van decreto legislativo del 31 luglio 2005, n. 177, recante il „Testo unico dei servizi di media audiovisivi e radiofonici” (wetsbesluit nr. 177 van 31 juni 2005 houdende de gecoördineerde voorschriften betreffende audiovisuele mediadiensten en radiomediadiensten; hierna ook: „TUSMAR”).

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële vraag

De prejudiciële verwijzing krachtens artikel 267 VWEU betreft de vraag of de Italiaanse regeling inzake de bescherming van de mededinging en de pluraliteit van audiovisuele mediadiensten en radiomediadiensten in strijd is met het

Unierecht, en inzonderheid met de beginselen van vrij kapitaalverkeer en vrijheid van dienstverrichting.

Prejudiciële vragen

- Staat het Unierecht, en inzonderheid het beginsel van vrij kapitaalverkeer als bedoeld in artikel 63 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, in de weg aan artikel 43, lid 11, van decreto legislativo nr. 177 van 31 juli 2005, in de versie die gold op het tijdstip waarop het litigieuze besluit is vastgesteld, volgens welke bepaling „ondernemingen, waaronder begrepen afhankelijke en verbonden vennootschappen, die in de sector elektronische communicatie zoals gedefinieerd overeenkomstig artikel 18 van de Codice delle comunicazioni elettroniche, een omzet hebben die meer dan 40 procent van de totale omzet in die sector bedraagt, in het geïntegreerde communicatiesysteem een omzet van ten hoogste 10 procent van dit systeem mogen behalen”, ondanks dat de lidstaten zelf de mogelijkheid hebben om vast te stellen wanneer ondernemingen een machtspositie hebben (en als gevolg daarvan aan specifieke verplichtingen onderworpen zijn)? Het bovenstaande, voor zover de betrokken sector daarin, onder verwijzing naar artikel 18 van de Codice delle comunicazioni elettroniche, wordt beperkt tot markten die aan regulering ex ante kunnen worden onderworpen, ondanks de algemene ervaring dat informatie (ten aanzien waarvan de regeling beoogt pluralisme te waarborgen) in toenemende mate wordt overgedragen via internet, personal computers en mobiele telefoons, zodat het onredelijk is om met name mobiele telefoniediensten aan eindgebruikers van deze sector uit te sluiten louter omdat deze diensten volledig aan mededinging worden blootgesteld? Het bovenstaande, ook rekening houdend met het feit dat de AGCom de sector elektronische communicatie met het oog op de toepassing van artikel 43, lid 11, van decreto legislativo nr. 177 van 31 juli 2005 juist in de onderhavige procedure heeft afgebakend door alleen die markten in aanmerking te nemen ten aanzien waarvan sinds de inwerkingtreding van de Codice delle comunicazioni elettroniche, dus van 2003 tot heden, ten minste eenmaal een analyse is verricht, en wel met de omzet die kan worden afgeleid uit de laatste bruikbare belastingaanslag, te weten 2015?

- Staan de beginselen ter bescherming van de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting als bedoeld in de artikelen 49 en 56 van het Verdrag betreffende werking van de Europese Unie, de artikelen 15 en 16 van richtlijn 2002/21/EG [inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en –diensten], ter bescherming van pluralisme en vrijheid van meningsuiting en het Unierechtelijke beginsel van evenredigheid in de weg aan de toepassing van een nationale regeling op het gebied van audiovisuele mediadiensten en radiomediadiensten als de Italiaanse, die is vastgesteld in artikel 43, leden 11 en 14, [van decreto legislativo nr. 177 van 31 juli 2005,] volgens welke de omzet die relevant is voor de vaststelling van de tweede drempel van 10 procent ook betrekking kan hebben op ondernemingen die niet afhankelijk en evenmin aan overheersende invloed onderworpen zijn, doch

slechts „verbonden” vennootschappen zijn in de zin van artikel 2359 van de codice civile (waarnaar in artikel 43, lid 14 wordt verwezen), ook al kan op deze laatstgenoemde vennootschappen geen enkele invloed worden uitgeoefend ten aanzien van de te verspreiden informatie?

- Staan de beginselen van vrijheid van vestiging en vrijheid van dienstverrichting als bedoeld in de artikelen 49 en 56 van het Verdrag betreffende werking van de Europese Unie, de artikelen 15 en 16 van richtlijn 2002/21/EG, de beginselen betreffende de bescherming van pluralisme van de informatiebronnen en van de mededinging in de omroepsector als bedoeld in richtlijn 2010/13/EU inzake audiovisuele mediadiensten en richtlijn 2002/21/EG in de weg aan een nationale regeling als decreto legislativo nr. 177 van 31 juli 2005, die in artikel 43, leden 9 en 11 bepaalt dat voor „ondernemingen die verplicht zijn tot inschrijving in het register van aanbieders van communicatiediensten dat overeenkomstig artikel 1, lid 6, onder a), punt 5, van wet nr. 249 van 31 juli 1997 is ingesteld” (te weten ondernemingen waaraan op grond van de geldende regeling een concessie of vergunning van de AGCom of van andere bevoegde overheidsdiensten is verleend, alsook aanbieders van advertentieruimte voor welke kanalen dan ook, uitgevers enzovoort als bedoeld in lid 9) heel andere drempels gelden (van respectievelijk 20 % en 10 %) dan voor ondernemingen die actief zijn in de sector elektronische communicatie zoals hierboven gedefinieerd (in het kader van lid 11)?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

In de verwijzingsbeslissing wordt verwezen naar de beginselen van bescherming van de vrijheid van kapitaalverkeer, de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting als bedoeld in de artikelen 63, 49 en 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: „VWEU”).

In deze beslissing wordt eveneens verwezen naar de vier richtlijnen op het gebied van elektronische communicatie van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002, te weten:

- Richtlijn 2002/19/EG inzake de toegang tot en interconnectie van elektronischecommunicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten (toegangsrichtlijn) (PB 2002, L 108, blz. 7);
- Richtlijn 2002/20/EG betreffende de machtiging voor elektronischecommunicatienetwerken en -diensten (machtigingsrichtlijn) (PB 2002, L 108, blz. 21);
- Richtlijn 2002/22/EG inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronischecommunicatienetwerken en -diensten (universeledienstrichtlijn) (PB 2002, L 108, blz. 51);

- Richtlijn 2002/21/EG inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronischecommunicatienetwerken en -diensten (kaderrichtlijn) (PB 2002, L 108, blz. 33); meer bepaald zijn artikel 15, „Procedure voor marktdefinitie”, en artikel 16, „Marktanalyseprocedure”, relevant.

Daarnaast wordt verwezen naar richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) (PB 2010, L 95, blz. 1, met rectificatie in PB 2010, L 263, blz. 15).

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

In de verwijzingsbeslissing wordt in de eerste plaats verwezen naar de beginselen die pluralisme in de massamedia op constitutioneel niveau beschermen. In dit verband is de referentienorm artikel 21 Costituzione (Italiaanse grondwet), waarin het beginsel van de vrijheid om de eigen gedachten weer te geven „in woord, geschrift en elk ander verspreidingsmiddel” is verankerd. Op grond van deze bepaling heeft de Corte costituzionale (grondwettelijk hof, Italië) het beginsel van pluralisme geformuleerd, en daarbij onderscheid gemaakt tussen „intern” pluralisme, waarmee de openstelling van de media voor verschillende politieke en culturele stromingen wordt bedoeld, en „extern” pluralisme, dat geen betrekking heeft op de inhoud van de verzonden berichten, maar tot doel heeft te vermijden dat één onderneming, door een machtspositie te verwerven, de activiteiten van andere marktdeelnemers kan beperken.

Decreto legislativo del 31 luglio 2005, n. 177, recante il „Testo unico dei servizi di media audiovisivi e radiofonici” (wetsbesluit nr. 177 van 31 juni 2005 houdende de gecoördineerde voorschriften betreffende audiovisuele mediadiensten en radiomediadiensten; hierna: „TUSMAR”) bevat enkele regels die ertoe strekken machtsposities tegen te gaan. Artikel 43 TUSMAR, met het opschrift „Machtsposities in het geïntegreerde communicatiesysteem”, bevat een aantal beperkingen voor marktdeelnemers in de sector audiovisuele media en radiomedia, en verleent de bevoegde autoriteit aanzienlijke toezichthoudende bevoegdheden ten aanzien van de inachtneming van deze beperkingen. Dit artikel verwijst naar begrippen die rechtstreeks uit de regeling inzake de bescherming van de mededinging zijn overgenomen, met het fundamentele verschil dat de laatstgenoemde regeling ertoe strekt misbruik van een machtspositie in een bepaalde markt te bestraffen, maar de TUSMAR elke machtspositie verbiedt, omdat die als zodanig afbreuk kan doen aan pluralisme op informatiegebied.

De controle of er sprake is van machtsposities wordt niet binnen reeds door de wet gedefinieerde markten verricht, maar is gelieerd aan de analyse van het geïntegreerde communicatiesysteem, dat wil zeggen, de economische sector die, overeenkomstig artikel 2, lid 1, onder s), TUSMAR, „de volgende activiteiten

omvat: dagbladen en tijdschriften; jaarboeken en elektronische uitgeverij, ook via internet; radio en audiovisuele mediadiensten; films; externe reclame; communicatie-initiatieven voor producten en diensten; sponsoring”.

De toezichthoudende activiteit van de AGCom is geregeld in artikel 43 TUSMAR. Volgens deze bepaling stelt de AGCom vooraf vast welke afzonderlijke markt het geïntegreerde communicatiesysteem vormt, „overeenkomstig de in artikel 15 en 16 van richtlijn 2002/21/EG vermelde beginselen”. Na het vaststellen van deze markt controleert de AGCom of er sprake is van een machtspositie, althans een positie die afbreuk doet aan pluralisme, „waarbij zij, naast de omzet, onder andere rekening houdt met de mate van mededinging binnen het systeem, eventuele drempels voor de toetreding tot de markt, de economische efficiëntie van de onderneming, en met de kwantitatieve indicatoren voor de uitzending van radio- en televisieprogramma's en de verspreiding van uitgeefproducten, film- of geluidsopnamen”.

Artikel 43 bepaalt in lid 9: „Onverminderd het verbod van machtsposities in de individuele markten die het geïntegreerde communicatiesysteem vormen, is het ondernemingen die verplicht zijn tot inschrijving in het register van aanbieders van communicatiediensten als bedoeld in artikel 1, lid 6, onder a), punt 5, van wet nr. 249 van 31 juli 1997 niet toegestaan om rechtstreeks dan wel via afhankelijke of verbonden vennootschappen als bedoeld in de leden 14 en 15 van dit artikel een omzet te behalen die meer dan 20 procent van de totale omzet van het geïntegreerde communicatiesysteem bedraagt.”

Volgens lid 11 van artikel 43, waarvan de uitlegging in het onderhavige geding centraal staat, mogen „ondernemingen waarvan de omzet in de sector elektronische communicatie zoals gedefinieerd in artikel 18 van decreto legislativo del 1° agosto 2003, n. 259, recante il „Codice delle comunicazioni elettroniche” (wetsbesluit nr. 259 van 1 augustus 2003, houdende de wet op de elektronische communicatie; hierna: „Codice delle comunicazioni elettroniche”), waaronder begrepen via afhankelijke of verbonden vennootschappen, meer dan 40 procent van de totale omzet van deze sector bedraagt, in het geïntegreerde communicatiesysteem een omzet behalen van ten hoogste 10 procent van dit systeem”.

Het aangehaalde artikel 18 van de Codice delle comunicazioni elettroniche luidt als volgt: „De autoriteit [...] definieert de relevante markten overeenkomstig de beginselen van het mededingingsrecht en op grond van de kenmerken en de structuur van de nationale elektronischecommunicatiemarkt.”

Voor de vaststelling of er sprake is van machtsposities zijn de begrippen „afhankelijke” en „verbonden” vennootschappen van belang. In dit verband wordt artikel 2359 codice civile (burgerlijk wetboek) aangehaald, volgens welke bepaling „[a]ls afhankelijke vennootschappen worden aangemerkt: [...] vennootschappen die onder de overheersende invloed van een andere vennootschap staan”, terwijl „[a]ls verbonden worden aangemerkt

vennootschappen waarop een andere vennootschap aanzienlijke invloed uitoefent. Een dergelijke invloed wordt vermoed wanneer in de algemene vergadering van aandeelhouders ten minste één vijfde, dan wel één tiende indien de aandelen van de vennootschap aan de beurs zijn genoteerd, van de stemrechten kan worden uitgeoefend.”

Tot slot worden in de leden 13, 14 en 15 van het aangehaalde artikel 43 enkele gevallen van afhankelijke vennootschappen genoemd, opdat inhoudelijk, en niet louter formeel kan worden geverifieerd op welke rechtspersoon de betrokken vennootschappen, in geval van concentraties en afspraken, werkelijk kunnen worden teruggevoerd, en onderzoek kan worden gedaan naar machtsposities met betrekking tot een volledige ondernemingsgroep.

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Vivendi S.A. (hierna: „verzoekster”) is een vennootschap naar Frans recht die in het ondernemingsregister van Parijs is ingeschreven en aan Euronext Paris is genoteerd. Zij is de moedermaatschappij van een industriële groep die actief is in de mediasector en zich bezighoudt met de verwezenlijking en distributie van audiovisuele inhoud.
- 2 Deze vennootschap heeft na een aantal markttransacties een aandeel van 23,94 % in het maatschappelijk kapitaal van Telecom Italia S.p.A. (hierna: „Telecom”), 28,8 % in het maatschappelijk kapitaal van Mediaset S.p.A. (hierna: „Mediaset”) en 29,94 % van de stemrechten in de laatstgenoemde vennootschap verworven.
- 3 Op 20 december 2016 heeft Mediaset bij de AGCom gemeld dat verzoekster inbreuk heeft gemaakt op artikel 43, lid 11, TUSMAR, aangezien de deelnemingen van laatstgenoemde in de vennootschappen Telecom en Mediaset de in deze bepaling vastgelegde grenzen overschreden.
- 4 Bij besluit nr. 178/17/CONS van 18 april 2017 heeft de AGCom vastgesteld dat verzoekster, wegens de voornoemde deelnemingen, inbreuk maakt op artikel 43, lid 11, TUSMAR, en haar bevolen om deze inbreuk binnen een termijn van 12 maanden te verhelpen.
- 5 Verzoekster heeft de instructies van de AGCom opgevolgd en bij laatstgenoemde enige gegevens opgevraagd, die haar evenwel niet zijn verstrekt. Zo heeft AGCom geweigerd verzoekster de namen te geven van de andere marktdeelnemers die de AGCom bij de berekening van de omvang van de sector elektrische communicatie en van het geïntegreerde communicatiesysteem in aanmerking heeft genomen, en heeft verzoekster geen kennis kunnen nemen van de omzetgegevens van de individuele marktdeelnemers, omdat deze informatie volgens de AGCom „geheime gegevens over de handelsstrategieën van de ondernemingen” vormen.

- 6 Verzoekster heeft bij de Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (bestuursrechter in eerste aanleg Latium; hierna: „verwijzende rechter”) beroep tot nietigverklaring van het voornoemde besluit ingesteld.

Voornaamste argumenten van de partijen in het hoofdgeding

Argumenten van verzoekster

- 7 Verzoekster voert in de eerste plaats aan dat de AGCom inbreuk heeft gemaakt op haar rechten van verdediging, aangezien laatstgenoemde haar niet heeft geraadpleegd alvorens het betrokken besluit vast te stellen, en haar van tevoren geen informatie heeft verstrekt over de omvang van de sector elektrische communicatie, de exploitanten die van het geïntegreerde communicatiesysteem deel uitmaken en hun omzet.
- 8 Verzoekster voert daarnaast aan dat de AGCom het begrip „verbonden” vennootschap als bedoeld in artikel 2359, lid 3, codice civile – volgens welke bepaling „[a]ls verbonden worden aangemerkt vennootschappen waarop een andere vennootschap aanzienlijke invloed uitoefent” – in de onderhavige zaak onjuist heeft toegepast. Volgens verzoekster had de AGCom voor de vaststelling van de schending van artikel 43, lid 11, TUSMAR van 31 juni 2005 uitsluitend de voorwaarden van de leden 14 en 15 van dit artikel in aanmerking moeten nemen, die moeten worden geacht los te staan van de aangehaalde bepaling van het codice civile. Verzoekster merkt voorts op dat zij volgens het litigieuze besluit binnen het geïntegreerde communicatiesysteem – in strijd met artikel 43, lid 11, TUSMAR – een omzet van meer dan 10 % van dit systeem behaalt op grond van een vermeende verbondenheid met de vennootschap Mediaset, die evenwel niet binnen het geïntegreerde communicatiesysteem actief is, terwijl andere vennootschappen van dezelfde groep, wel binnen dit systeem actief zijn, maar daarop oefent verzoekster geen enkele invloed uit.
- 9 Verzoekster betoogt dat de sector elektronische communicatie in het litigieuze besluit te eng is afgebakend op grond van een onjuiste uitlegging van de verwijzing in artikel 43, lid 11, TUSMAR naar artikel 18 van de Codice delle comunicazioni elettroniche. Volgens de uitleg van de AGCom omvat de sector elektronische communicatie niet alle markten die in werkelijkheid deel daarvan uitmaken, maar alleen die ten aanzien waarvan in het verleden een besluit tot marktanalyse is vastgesteld met het oogmerk te verifiëren of een bepaalde marktdeelnemer een machtspositie heeft. Door de enge afbakening van de sector elektronische communicatie, die volgt uit de onjuiste uitlegging van artikel 43, lid 11, TUSMAR juncto artikel 18 van de Codice delle comunicazioni elettroniche, zijn enkele belangrijke markten, zoals die van mobiele telefoniediensten, uitgesloten, met als gevolg dat de aan verzoekster toe te rekenen omzet onjuist is vastgesteld. Volgens verzoekster heeft de AGCom het begrip „sector elektronische communicatie” verward met het begrip „relevante markten”. De verwijzing naar artikel 18 van de Codice delle comunicazioni

elektronische moet immers aldus worden opgevat dat de „relevante markten” die onder de ruimere sector van „elektronische communicatie” vallen op basis van dit artikel worden gedefinieerd, met als gevolg dat de AGCom rekening had moeten met alle markten die tot de sector elektronische communicatie behoren.

- 10 Verzoekster betoogt daarnaast dat de uitlegging van artikel 43, lid 11, TUSMAR in het litigieuze besluit in strijd is met het in artikel 63 VWEU verankerde beginsel van vrij verkeer van kapitaal. Volgens verzoekster heeft de AGCom namelijk de uit hoofde van artikel 43, lid 11, TUSMAR toegekende bevoegdheden uitgeoefend om een ander doel te bereiken dan in de wet is voorzien, namelijk om te verhinderen dat een marktdeelnemer uit een andere lidstaat een minderheidsaandeel in een Italiaanse vennootschap verwerft, te weten Mediaset.
- 11 Daarnaast brengt de uitlegging die in het litigieuze besluit aan artikel 43, lid 11, TUSMAR is gegeven volgens verzoekster een schending van het in artikel 56 VWEU verankerde beginsel van vrije dienstverrichting met zich, omdat aan een onderneming met een minderheidsdeelneming in vennootschappen die in de sector elektronische communicatie en in het geïntegreerde communicatiesysteem actief zijn, de omzet wordt toegerekend van vennootschappen waarin zij louter een deelneming heeft, waardoor zij wordt onderworpen aan beperkingen die noch passend noch evenredig blijken te zijn. Verzoekster klaagt daarnaast over een verschil in behandeling tussen marktdeelnemers met een marktaandeel van meer dan 40 % in de sector elektronische communicatie (wier omzet niet meer dan 10 % van de geïntegreerde communicatiemarkt mag bedragen) en andere marktdeelnemers (die verplicht zijn tot inschrijving in het register van aanbieders van communicatiediensten als bedoeld in artikel 1, lid 6, onder a), punt 5, van wet nr. 249 van 31 juli 1997), waarvoor een grens geldt van 20 % van de omzet van het geïntegreerde communicatiesysteem als bedoeld in lid 9 van artikel 43.

Argumenten van verweersters

- 12 Tegen de door verzoekster aangevoerde middelen hebben verweersters, te weten Mediaset en de AGCom, vergelijkbare argumenten aangevoerd. Om te beginnen voeren beide bovengenoemde verweersters over de beweerde inbreuk op de rechten van verdediging van verzoekster aan dat het litigieuze besluit is vastgesteld aan het einde van een procedure waarin de AGCom vrijwel geen beoordelingsmarge had, gezien het bindende karakter van de toe te passen bepalingen.
- 13 Wat de toepasselijkheid van artikel 43 TUSMAR op het begrip verbonden vennootschap als bedoeld in artikel 2359 codice civile betreft, wordt erop gewezen dat de leden 12 en 14 van artikel 43 uitdrukkelijk naar dit artikel verwijzen, en dat de nationale wetgever klaarblijkelijk bedoelde om naast de regeling in de codice civile aanvullende gevallen van zeggenschap over vennootschappen vast te stellen. Uit de bewoordingen van artikel 43 TUSMAR lijkt derhalve duidelijk te volgen dat de omzet van de afhankelijke of verbonden vennootschap in alle gevallen waarin er sprake is van afhankelijkheid of

verbondenheid op grond van een juridische fictie wordt teruggevoerd op de vennootschappen die een aandeel in het kapitaal van deze vennootschap hebben.

- 14 Ten aanzien van de enge afbakening van de sector elektronische communicatie voeren verweersters aan dat deze sector, gelet op de verwijzing naar artikel 18 van de Codice delle comunicazioni elettroniche, moet worden vastgesteld door te verwijzen naar de „relevante markten”, dat wil zeggen de markten die aan regulering ex ante kunnen worden onderworpen omdat zij qua mededinging kritieke aspecten vertonen.
- 15 Tot slot, wat de beweerde schending van de grondbeginselen van vrij kapitaalverkeer en vrije dienstverrichting betreft, merken de AGCom en Mediaset op dat het verbod van artikel 43, lid 11, TUSMAR is gebaseerd op het beginsel van bescherming van pluralisme dat in artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en artikel 10 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens is erkend. In dit verband wijzen deze partijen erop dat het volgens de regelgeving van de Europese Unie op het gebied van elektronische communicatie en mededinging mogelijk is om deze fundamentele vrijheden te beperken teneinde pluralisme in de lidstaten te waarborgen. Deze beperking is gerechtvaardigd in de rechtspraak van het Hof van Justitie, volgens welke de bescherming van pluralisme een dwingende reden vormt die een beperking van fundamentele vrijheden kan rechtvaardigen (zie in deze zin arresten van 13 december 2007, *United Pan-Europe Communications Belgium e. a.*, C-250/06, EU:C:2007:783; 25 juli 1991, *Collectieve Antennevoorziening Gouda*, C-288/89, EU:C:1991:323, en 3 februari 1993, *Veronica Omroep Organisatie*, C-148/91, EU:C:1993:45).

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzingsbeslissing

- 16 Gelet op de aangehaalde nationale en Unierechtelijke regelgeving en de argumenten van partijen moeten volgens de verwijzende rechter de passendheid en evenredigheid van de door het aangehaalde artikel 43, lid 11, TUSMAR opgelegde beperkingen worden getoetst aan de Unierechtelijke beginselen van vrij verkeer van kapitaal en vrij verrichten van diensten, die staan tegenover evenzeer relevante en erkende beginselen als vrijheid en pluraliteit van informatie.